

Lausunto

18.06.2026

Asia: VN/23886/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vuosina 2026-2027 myönnettävästä puhtaan teollisuuden investointien verohyvityksestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi vuosina 2026–2027 myönnettävästä puhtaan teollisuuden investointien verohyvityksestä.

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry pitää kannatettavana, että suurten puhtaan siirtymän investointien verohyvitystä jatketaan. Investointihyvitys voi oikein kohdennettuna vauhdittaa kotimaisia biokaasu-, biometaan- ja ravinnekiertoinvestointeja sekä vahvistaa Suomen energia- ja ravinneomavaraisuutta.

Pidämme erityisen myönteisenä, että lakiluonnoksessa uusiutuvien polttoaineiden tuotanto on tunnistettu aiempaa selkeämmin ja että biokaasu sekä biometaan- sisältyvät sääntelyn soveltamisalaan.

Jatkovalmistelussa on kuitenkin varmistettava, että sääntely soveltuu myös biokaasu- ja ravinnekiertosektorin tyypillisiin investointikokonaisuuksiin. Erityisesti 50 miljoonan euron kynnyсарvo, investointiohjelmaa koskeva raja, hyväksyttävien kustannusten määrittely sekä hyvityksen käytettävyys konserni- ja hankeyhtiörakenteissa voivat käytännössä rajata merkittävän osan biokaasualan investoinneista investointihyvityksen ulkopuolelle tai heikentää hyvityksen vaikuttavuutta.

1. Kynnyсарvo on edelleen liian korkea biokaasu- ja ravinnekiertoinvestoinneille

Lakiluonnoksen mukaan investointihyvityksen tukiedellytyksenä olisi 50 miljoonan euron vähimmäiskoko. SBB pitää kynnyksarvoa edelleen liian korkeana.

Biokaasualan investointilogiikka poikkeaa monista suurteollisuuden investoinneista. Alan kannalta keskeiset investoinnit muodostuvat usein useista tuotantoyksiköistä, keskitetystä jalostuksesta, varastoinnista, paineistuksesta, nesteytyksestä, jakelusta sekä mädätepohjaisten kierrätyslannoitteiden jatkojalostuksesta. Yksittäinen laitosinvestointi ei välttämättä ylitä 50 miljoonan euron rajaa, vaikka kokonaisuudella olisi huomattava merkitys uusiutuvan energian tuotannolle, huoltovarmuudelle, maatalouden kustannuskilpailukyvyille, päästövähennyksille ja ravinnekierron vahvistumiselle.

Suomessa on pulaa kaikista tuotannollisista investoinneista eikä ainoastaan kaikkein suurimmista teollisista investoinneista. Biokaasu- ja ravinnekiertosektorilla myös keskiuuret investoinnit voivat olla kansantalouden, paikallistalouden, työllisyyden, huoltovarmuuden ja ilmastotavoitteiden kannalta erittäin merkittäviä.

SBB esittää, että investointihyvityksen kynnyksarvoa lasketaan 10 miljoonaan euroon. Vaihtoehtoisesti tulee muulla tavoin varmistaa, että myös useista toisiinsa liittyvistä investoinneista muodostuvat kokonaisuudet voivat hyödyntää investointihyvitystä.

2. Investointiohjelman mahdollisuus tulee ulottaa uusiutuvien polttoaineiden tuotantoon

SBB pitää myönteisenä, että lakiluonnoksessa on tunnistettu investointiohjelman mahdollisuus. Esityksen mukaan teollisuuden kasvihuonekaasupäästöjen ja energiankulutuksen vähentämistä koskevilla investointihankkeilla 50 miljoonan euron vähimmäiskoko voitaisiin laskea investointiohjelman tasolla.

Rajaus on kuitenkin biokaasualan näkökulmasta liian kapea. Investointiohjelman tulisi olla mahdollinen myös uusiutuvien polttoaineiden tuotannossa.

Biokaasualalla on suunnitteilla niin sanottuun satelliittimalliin perustuvia laitospaketoituksia. Näissä raakabiokaasua voidaan tuottaa useissa pienemmän mittakaavan biokaasulaitoksissa, mutta kaasun jalostus biometaaniksi, paineistus, nesteytys tai muu jatkokäsittely tapahtuu keskitetysti. Tällaiset hankkeet muodostavat toiminnallisesti ja taloudellisesti yhden investointikokonaisuuden, vaikka ne koostuisivat useammasta tuotantoyksiköstä.

SBB esittää, että investointiohjelmaa koskeva sääntely laajennetaan koskemaan myös uusiutuvien polttoaineiden tuotantoinvestointeja. Tällöin usean toisiinsa liittyvän biokaasu- tai biometaanilaitoksen ja niiden yhteisen jalostus- tai jakeluinfrastruktuurin muodostama kokonaisuus voitaisiin arvioida yhtenä investointiohjelmana.

Tämä olisi tärkeää, jotta sääntely huomioisi biokaasualan käytännön investointimallit eikä ohjaisi investointeja vain yksittäisiin erittäin suuriin laitoshankkeisiin.

3. Biokaasun ja biometaanin koko tuotantoketju tulee tunnistaa tukikelpoiseksi

SBB pitää tärkeänä, että biokaasu- ja biometaanihankkeiden tukikelpoisuus ei rajoitu liian kapeasti vain kaasun varsinaiseen tuotantovaiheeseen.

Biokaasu- ja biometaanilaitokset muodostavat tuotantoketjun, johon kuuluvat muun muassa syötteiden vastaanotto ja esikäsittely, mädätys, kaasun puhdistus ja jalostus, paineistus, nesteytys, varastointi, mittaus- ja ohjausjärjestelmät sekä jakeluun tai teolliseen käyttöön liittyvät ratkaisut. Nämä kaikki voivat olla välttämättömiä, jotta uusiutuvaa polttoainetta voidaan tuottaa markkinoille soveltuvassa muodossa.

SBB esittää, että esityksen perusteluissa selvennetään, että biokaasun ja biometaanin tuotantoon välittömästi liittyvät investoinnit voidaan katsoa tukikelpoiksi kustannuksiksi osana uusiutuvan polttoaineen tuotantoinvestointia. Tämä koskisi esimerkiksi kaasun jalostusta biometaaniksi, paineistusta, nesteytystä, varastointia ja tuotantoon liittyviä ohjaus- ja mittausjärjestelmiä.

Selkeä tulkinta on tarpeen, jotta investointihyvitys soveltuu käytännössä biometaanin tuotantohankkeisiin eikä jää soveltamisalaltaan epävarmaksi.

4. Ravinnekierto ja kierrätyslannoitteet on huomioitava hyväksyttävissä kustannuksissa

Biokaasulaitokset eivät ole ainoastaan uusiutuvan energian tuotantolaitoksia. Ne ovat samalla ravinnekierron investointeja.

Biokaasulaitoksissa tuotetaan biometaanin ja muun uusiutuvan energian lisäksi mädätepohjaisia kierrätyslannoitteita ja maanparannusaineita. Näillä voidaan vähentää riippuvuutta tuontilannoitteista, vahvistaa maatalouden ravinneomavaraisuutta ja parantaa huoltovarmuutta. Ravinnekierto on olennainen osa biokaasuinvestointien yhteiskunnallista hyötyä.

SBB pitää tärkeänä, että hyväksyttäviksi investointikustannuksiksi katsotaan myös mädätejäännöksen käsittelyyn, prosessointiin ja jatkojalostamiseen liittyvät investoinnit silloin, kun ne muodostavat osan samaa biokaasu- tai biometaanilaitoksen investointikokonaisuutta.

Tällaisia kustannuksia voivat olla esimerkiksi hygienisointiin, separointiin, väkevöintiin, kuivaukseen, varastointiin, rakeistukseen, tuotteistamiseen ja muuhun lannoitevalmisteiden jatkojalostukseen liittyvät investoinnit.

Ilman näiden kustannusten huomioimista investointihyvitys ohjaisi biokaasuhankkeita liian kapeasti energiantuotannon näkökulmasta eikä tukisi täysimääräisesti kiertotaloutta, ravinneomavaraisuutta ja kotimaisten kierrätyslannoitteiden markkinoiden kehittymistä.

5. Hyvityksen käyttöaikataulu heikentää tuen vaikuttavuutta

Lakiluonnoksen mukaan investointihyvitystä voisi käyttää aikaisintaan vuonna 2029 alkavana verovuonna. Hyvitystä voisi lisäksi vähentää vuosittain enintään kymmenen prosenttia hyvityksen kokonaismäärästä.

SBB pyytää arvioimaan, voidaanko hyvityksen käyttöä aikaistaa tai muutoin tehdä mallista investointipäätösten kannalta vaikuttavampi. Koska verohyvitys realisoituu vasta investoinnin valmistumisen jälkeen ja vuosittain enintään rajattuina erinä, sen vaikutus investointipäätöksiin voi jäädä rajalliseksi erityisesti pääomavaltaisissa ja pitkän takaisinmaksuajan hankkeissa.

Tämä on merkityksellistä erityisesti biokaasu- ja biometaanihankkeissa, joissa investoinnit ovat pääomavaltaisia, takaisinmaksuajat pitkiä ja kannattavuus riippuu usein useiden markkinoiden, kuten energian, liikennepolttoaineiden, teollisuuden kysynnän ja kierrätyslannoitteiden kehittymisestä.

Lisäksi jos investointiohjelman käyttömahdollisuutta laajennetaan uusiutuvien polttoaineiden tuotantoon, tulee samalla varmistaa, ettei hyvityksen käyttö lykkäänny kohtuuttomasti tilanteissa, joissa investointiohjelman yksittäiset osat valmistuvat eri aikaan. Muutoin investointiohjelma voi käytännössä heikentää tuen käytettävyyttä, vaikka sen tarkoituksena olisi mahdollistaa useista osista koostuvien investointikokonaisuuksien tukeminen.

6. Investointihyvityksen hyödyntäminen konsernirakenteissa ja hankeyhtiöissä tulee varmistaa

SBB pitää tärkeänä, että investointihyvityksen käyttökelpoisuus varmistetaan myös sellaisissa tavanomaisissa investointirakenteissa, joissa uusi investointi toteutetaan erillisen hankeyhtiön eli niin sanotun Special Purpose Vehicle -yhtiön kautta.

Puhtaan teollisuuden, uusiutuvien polttoaineiden ja uusien kiertotalousratkaisujen investoinneissa on tyypillistä, että uutta tuotantolaitosta, teknologiaa tai liiketoimintamallia varten perustetaan erillinen yhtiö. Tähän voi olla rahoituksellisia, riskienhallinnallisia ja omistusrakenteeseen liittyviä syitä.

Lakiluonnoksen mukaan investointihyvitys vähennettäisiin investoinnin toteuttavan yhtiön maksettavaksi tulevasta yhteisöverosta. Lisäksi hyvitystä ei palautettaisi tilanteessa, jossa vähennettävä hyvitys ylittäisi yhtiölle maksuunpantavan yhteisöveron määrän. Tämä voi johtaa siihen, että investointihyvityksen käytännön vaikutus jää vähäiseksi juuri niissä hankkeissa, joissa tukea investointipäätöksen tekemiseen eniten tarvittaisiin.

Ongelma korostuu hankeyhtiöissä, joilla ei alkuvaiheessa välttämättä ole riittävää verotettavaa tulosta. Vaikka samaan konserniin kuuluvilla muilla yhtiöillä olisi verotettavaa tuloa, investoinnin toteuttava yhtiö ei välttämättä pysty hyödyntämään sille myönnettyä verohyvitystä täysimääräisesti tai riittävän nopeasti.

SBB esittää, että jatkovalmistelussa arvioidaan mahdollisuutta hyödyntää investointihyvitystä konsernitasolla. Käytännössä tämä voisi tarkoittaa sitä, että investoinnin toteuttavalle yhtiölle myönnetty verohyvitys voitaisiin siirtää tai käyttää saman konsernin toisen yhteisöverovelvollisen yhtiön verotuksessa. Vaihtoehtoisesti tulisi selvittää mahdollisuus konsernikohtaiseen verohyvityksen käyttöön tai muuhun mekanismiin, jolla varmistetaan, ettei hankeyhtiörakenteen käyttö estä investointihyvityksen tosiasiallista hyödyntämistä.

Tällainen muutos olisi linjassa sen kanssa, että lakiluonnoksessa hyvityksen enimmäismäärää tarkastellaan jo konsernikohtaisesti. Jos konsernitaso tunnustetaan tukikaton laskennassa, olisi perusteltua arvioida, voidaanko konsernitaso tunnistaa myös hyvityksen käytössä.

SBB korostaa, että kyse ei olisi tukitason kasvattamisesta, vaan jo myönnetyn investointihyvityksen käytettävyyden parantamisesta. Tämä vahvistaisi tuen vaikuttavuutta investointipäätöksiin erityisesti uusissa, pääomavaltaisissa ja markkinoiltaan vielä kehittyvissä puhtaan teollisuuden hankkeissa.

7. Yhteenveto

SBB kannattaa investointihyvityksen jatkamista ja pitää lakiluonnosta monilta osin aiempaa selkeämpänä biokaasu- ja biometaani-investointien näkökulmasta. Erityisen myönteistä on, että biokaasu ja biometaani tunnustetaan uusiutuvien polttoaineiden tuotantoon liittyvässä sääntelyssä.

Jatkovalmistelussa tulisi kuitenkin tehdä seuraavat muutokset ja täsmennykset:

- Investointihyvityksen kynnsarvoa tulee laskea 10 miljoonaan euroon tai muuten joustavoittaa.
- Investointiohjelman mahdollisuus tulee ulottaa myös uusiutuvien polttoaineiden tuotantoinvestointeihin.
- Biokaasun ja biometaanin koko tuotantoketju tulee tunnistaa tukikelpoiseksi, mukaan lukien jalostus, paineistus, nesteytys, varastointi ja tuotantoon liittyvä infrastruktuuri.
- Määdätejäännöksen käsittelyyn ja kierrätyslannoitteiden valmistukseen liittyvät investoinnit tulee katsoa hyväksyttäväksi kustannuksiksi osana biokaasulaitoksen investointikokonaisuutta.
- Hyvityksen käyttöaikataulua tulee arvioida uudelleen, jotta tuki vaikuttaisi tehokkaammin investointipäätöksiin.
- Investointihyvityksen hyödyntäminen konsernirakenteissa ja hankeyhtiöissä tulee varmistaa esimerkiksi mahdollistamalla hyvityksen käyttö konsernitasolla tai saman konsernin toisen yhteisöverovelvollisen yhtiön verotuksessa.

Torppa Hannes
Suomen Biokierto ja Biokaasu ry